

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra proiectului Hotărârii Guvernului „Privind aprobarea Regulamentului cu privire la Lista operatorilor economici calificați”

Prezentul raport conține o analiză doar a factorilor coruptibilității depistați.

1. Evaluarea generală a proiectului de act normativ. Nivelul de fundamentare a proiectului

1.1. Evaluarea fundamentală a proiectului

1.1.1. Fundamentarea generală a proiectului

Proiectul de hotărâre privind aprobarea Regulamentului cu privire la Lista operatorilor economici calificați este elaborat de către Agenția Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare, în scopul asigurării executării Legii privind achizițiile publice nr. 96-XVI din 13.04.2007.

În nota informativă autorul confirmă că datele statistice, precum și sesizările autorităților contractante, denotă faptul imposibilității obținerii unei informații detaliate referitor la genul de activitate prestat de către operatorii economici calificați. Adoptarea proiectului în cauză va contribui la asigurarea participării largi a operatorilor economici calificați, capabili să îndeplinească corespunzător obligațiunile contractuale asumate în cadrul procedurilor de achiziție, precum și va mediatiza și asigura disponibilitatea acestora de a fi invitați în cadrul procedurilor de achiziție publică.

Concluzii și recomandări: proiectul de hotărâre, în acest sens, nu trezește careva obiecții.

1.1.2. Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Autorul proiectului pretinde că prevederile prezentului Regulament au menirea să asigure desfășurarea procedurilor de achiziție publică în condiții de transparență și eficiență a utilizării surselor financiare și nu va solicita cheltuieli suplimentare pe parcursul ulterioarei aplicări a acestora.

1.1.3. Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Concluzii și recomandări: Proiectul de act normativ este unul de utilitate publică și nu pretinde să promoveze sau să prejudicieze careva interese de grup sau individuale, deoarece are drept scop atragerea operatorilor economici calificați să participe la achiziții, obținerea unor informații detaliate referitor la operatorii economici calificați, precum și genurile de activitate prestate de aceștea.

1.2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standardele anticorupție naționale și internaționale.

Conform celor relatate în nota informativă de către autor, precum și prevederilor proiectului de act normativ, unul din principiile activității în domeniul achizițiilor publice este asigurarea publicității operatorilor economici calificați atât din domeniul achizițiilor publice, cât și din sectorul privat, publicând periodic lista și datele de contact ale operatorilor economici în Buletinul achizițiilor publice, precum și pe pagina oficială a Agenției în rețeaua Internet. Această abordare se înscrie în sensul art. 10 din Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției. Ținând seama de necesitatea luptei împotriva corupției, fiecare stat parte ia, conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, măsurile necesare pentru a stabili un sistem corespunzător de achiziții publice care să se bazeze pe transparență, concurență și criterii obiective pentru luarea de decizii și care, între altele, să fie eficiente pentru prevenirea corupției.

Concluzii și recomandări: Proiectul rămâne, totuși, a fi perfectat în sensul art.9 din Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, și anume prin:

- *Difuzarea publică a informațiilor privind procedurile de achiziții publice și contracte, aici fiind cuprinse informațiile despre apelurile de oferte și de informare corespunzătoare asupra atribuirii de contacte, fiind lăsat suficient timp potențialilor ofertanți pentru a stabili și înscrie oferta lor;*
- *Stabilirea anterioară a condițiilor de participare, inclusiv cerințele de selecție și de atribuire, și regulile apelurilor de oferte și publicarea lor;*
- *Folosirea criteriilor obiective și predeterminate pentru luarea de decizii privind achizițiile publice, cu scopul de a facilita verificarea ulterioară a aplicării corecte a regulilor sau procedurilor;*
- *Un sistem de recurs intern eficient, inclusiv un sistem de apel eficient, care să garanteze exercițiul căilor de atac în cazul încălcării regulilor sau procedurilor stabilite;*
- *Dacă este cazul, măsuri pentru a reglementa problemele care se afectează personalul însărcinat cu achizițiile publice, cum ar fi: obligația unei declarații de interes pentru anumite achiziții, proceduri de selecție a personalului respectiv și obligații în materie de formare.*

2. Evaluarea în fond a proiectului

Evaluarea în fond a nivelului coruptibilității proiectului se va efectua cu referire la puncte concrete.

La redacția propusă a pct.7 din proiect –

Concluzii și recomandări: Din prevederile propuse nu este clar cine are dreptul să solicite extrase din Lista operatorilor economici calificați. De fapt, care ar fi rostul eliberării a astfel de extrase, dacă potrivit prevederilor expuse mai jos în punctul 10 al aceluiaș regulament, informația despre includerea operatorilor economici în Lista operatorilor economici calificați se publică periodic în Buletinul Achizițiilor publice și pe pagina oficială a Agenției în rețeaua Internet. Se creează senzația că eliberarea extraselor din Lista operatorilor economici calificați de către Agenție, urmează să se efectueze contra plată, deși prevederile proiectului nu prevede aceasta.

La redacția propusă a pct.11 lit. h) din proiect –

Concluzii și recomandări: Considerăm prevederea dată lipsită de temei și ca un impediment în vederea includerii în Listă a noilor operatori economici calificați. Nu este clar, ce se poate întâmpla dacă operatorul economic nu a avut încheiate contracte cu trei autorități contractante, ci numai cu două, sau una, cum se va proceda în acest sens. Deși scopul prezentului regulament este predestinat asigurării participării largi a operatorilor economici calificați în cadrul procedurilor de achiziție publică, această condiție ar limita numărul noilor operatori economici calificați participanți la licitație.

Din proiect nu este clar care totuși sunt criteriile de includere a operatorilor economici în Lista operatorilor calificați. Documentele necesare specificate în pct.11 al regulamentului pot fi calificate mai degrabă ca niște cerințe obligatorii, și nu ca niște criterii de selectare.

La redacția propusă a pct.12 din proiect –

Concluzii și recomandări: Agenția Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare emite unilateral decizia de includere sau respingere a cererii de includere a operatorului economic în Lista operatorilor economici calificați. În opinia noastră, prevederile proiectului reglementează atribuții excesive ale Agenției Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare, care îi permite să acționeze la latitudinea sa în ceea ce privește luarea deciziei de includere sau respingere a cererii de includere a operatorului economic în Lista operatorilor economici calificați, ceea ce constituie un vădit potențial de coruptibilitate. De revăzut norma.

La redacția propusă a pct.15 din proiect –

Concluzii și recomandări: *În opinia noastră, prevederi prea generale. Este necesar de stipulat concret, prin act normativ care ar fi motivele întemeiate de respingere a cererii de includere în Lista operatorilor economici calificați și care ar fi modalitatea și termenul de informare a operatorului economic despre refuzul acestuia.*

Cu atât mai mult, potrivit prevederilor Directivei 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 31 martie 2004, (39) privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii, care pune accentul pe o transparență totală în vederea selectării, precum și nivelul capacităților specifice pe care le poate eventual solicita din partea operatorilor economici pentru a-i accepta în procedura de achiziții publice, denotă faptul unei lipse totale a concurențe sănătoase în vederea selectării operatorilor economici calificați și atribuirii unui larg câmp discreționar Agenției Rezerve Materiale, Achiziții Publice și Ajutoare Umanitare.

La redacția propusă a pct.16 din proiect –

Concluzii și recomandări: *În opinia noastră, considerăm necesar de a revedea prevederile date. Ar fi rezonabil de specificat mai întâi, printr-un punct aparte, despre faptul că operatorul economic calificat inclus în Listă, în caz de survenire a unor schimbări în activitatea sa, face modificările necesare la organele competente. Apoi, printr-un alt punct, că acesta este obligat să informeze Agenția despre modificările efectuate.*

La redacția propusă a pct.17 din proiect –

Concluzii și recomandări: *Prevederea prenotată conține normă de trimitere, în cazul dat la pct.16 care, la rândul său, face trimitere la punctul 11 din regulament și, după cum ne-am expus mai sus, are un caracter confuz și vag. În acest sens, de revăzut și de dat claritate normei.*

Ca obiecție generală reținem că proiectul de regulament este lipsit de prevederi referitoare la aplicarea unor restricții sau interdicții speciale.

Expertiza a fost efectuată de

Maria Popescu,
inspector principal,
Secția Prevenire și interacțiune civilă
la 07 noiembrie 2007